

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Verderzetting van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten als regulier innovatie-instrument binnen de VLAIO-werking

1. Situering

Het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO) heeft als missie de Vlaamse overheid, en de bredere publieke sector in Vlaanderen, aan te sporen om hun enorme koopkracht meer strategisch in te zetten voor innovatie. Op die manier wil PIO bijdragen tot een performantere overheid, competitievere ondernemingen en oplossingen voor uitdagingen van maatschappelijk belang (gezondheid, milieu en energie, veiligheid, ...).

De Vlaamse Regering keurde in oktober 2016 de visienota en het plan van aanpak van PIO goed als een tijdelijk pilootprogramma binnen het kader van een N-project. De pilootfase ging van start in 2017. PIO en het N-project werden in 2019 verlengd tot eind 2023.

Het PIO geeft mee uitvoering aan het Vlaams Plan Overheidsopdrachten zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering in januari 2016.

De operationele doelstellingen van PIO richten zich op:

1. Informatie en advies verlenen inzake innovatieve overheidsaankopen;
2. Begeleiding en cofinanciering verlenen voor innovatie-aankopen;
3. Sensibiliseren voor innovatie door innovatieve overheidsopdrachten; en
4. PIO internationaal op de kaart zetten.

In de periode december 2021 – juni 2022 heeft een onafhankelijk bureau (Dialogic), aangesteld door het departement EWI, een evaluatie doorgevoerd van PIO. Onder meer op basis van de aanbevelingen van deze doorlichting zal het PIO vanaf 1 januari 2024 verdergezet worden als een regulier innovatie-instrument binnen de VLAIO werking.

Eerdere beslissingen en mededelingen

VR 2019 2203 DOC.0377: Verlenging van het PIO voor de periode 2020-2023

Bijlage

1. Evaluatie van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten – Managementsamenvatting, Dialogic, Utrecht, 30 juni 2022.

Meer informatie over de PIO-projecten en de PIO-methodologie is beschikbaar op

www.innovatieveoverheidsopdrachten.be .

2. Conclusies van de evaluatie

De evaluatie van PIO werd doorgevoerd met een tweeledige scope:

- (1) een *ex-post* luik: de beoordeling en het in kaart brengen van de door PIO behaalde resultaten in de periode 2017-2021;
- (2) een *ex-ante* luik: onderzoek naar het toekomstpotentieel van zowel PIO als van 'innovatieve overheidsopdrachten' als structureel beleidsinstrument.

De conclusies van de evaluatie bevestigen onder meer dat:

- PIO een goed onderbouwd beleidsinstrument is;
- PIO een heldere en logische missie heeft met een doordacht programma van doelstellingen, activiteiten en middelen;
- er een hoge waardering is bij de PIO-klanten voor de begeleiding die PIO biedt tijdens de aankooptrajecten;
- PIO een sterk toekomstpotentieel heeft.

Het rapport beveelt aan dat het PIO na 2023 als een regulier innovatie-instrument binnen het beleidsdomein EWI wordt verdergezet.

De managementsamenvatting van het evaluatierapport is als bijlage toegevoegd aan deze mededeling.

3. Inkanteling van het PIO als regulier innovatie-instrument binnen de werking van VLAIO

Continuering van PIO is nodig omdat:

- innovatieve overheidsopdrachten als instrument nog niet structureel ingebed zijn in de beleidsvoering van de Vlaamse publieke sector;
- publieke organisaties met beperkte ervaring inzake innovatie-aankopen nood hebben aan begeleiding en ondersteuning bij het uitvoeren van innovatieve overheidsopdrachten;
- de opgebouwde kennis en de netwerken van PIO verder verankerd dienen te worden;
- nog meer overheden aangespoord moeten worden om overheidsopdrachten als een strategisch beleidsinstrument te aanzien.

Een belangrijke meerwaarde van PIO situeert zich bovendien in de vaststelling dat het één van de weinige overheidsinstrumenten is dat zich rechtstreeks richt op innovatie door overheden.

De omschakeling van het tijdelijk karakter van het piloot-programma naar een regulier beleidsinstrument is nodig om de continuïteit en de impact van de dienstverlening te versterken, de noodzakelijke partnerschappen verder uit te bouwen en de kennis en ervaring van het PIO-team zo goed mogelijk te verankeren.

Bij de start in 2016 is PIO administratief ingebed in het departement EWI maar met een zeer nauwe verwevenheid met VLAIO voor adviesverstrekking bij selectie van aanvragen en beslissingsbevoegdheid voor toekenning van cofinanciering aan PIO-projecten.

Omwille van transparantie, vereenvoudiging en betere afstemming met verwante initiatieven kiezen we er nu voor om PIO als regulier instrument vanaf 2024 volledig onder te brengen bij VLAIO.

Het operationeel karakter van PIO sluit beter aan bij de reguliere, uitvoerende activiteiten van VLAIO, dan bij de meer coördinerende en beleidsondersteunende activiteiten van het departement EWI, ook na de toekomstige fusie van het departement EWI met het departement WSE (verwacht in 2024).

4. Versterking van de werking van het PIO

Uit het Dialogic rapport blijkt dat de missie en strategische doelen van PIO ongewijzigd kunnen blijven, maar dat de PIO-activiteiten verder moeten worden versterkt en uitgebouwd om het gebruik van innovatiegericht aankopen binnen de Vlaamse publieke sector nog gericht te stimuleren, te coördineren én de leercurve bij de overheden te versnellen.

In de loop van 2023 zullen we met PIO en zijn stakeholders een nieuw actieplan voorbereiden voor de periode na 2024. Dit actieplan zal o.m. de aanbevelingen van het evaluatierapport vertalen naar concrete bijsturingen. Er is onder meer de aanbeveling om PIO verder uit te bouwen tot kenniscentrum/kennisplatform rond innovatiegericht aankopen, dat sterker inzet op informeren en sensibiliseren. In de pilootfase (2016 tot nu) heeft het PIO-team relatief meer tijd en middelen geïnvesteerd in het concreet begeleiden van projecten, dit met het oog op de totstandkoming van een inspirerende portfolio. De kennis en ervaring die hieruit voortgekomen is, dient in een volgende fase nog beter doorheen de hele Vlaamse overheid en de Vlaamse publieke sector verspreid en gedeeld te worden. Zoals aanbevolen in het evaluatierapport, zal voor het nieuwe plan van aanpak ook een aangepaste set van indicatoren worden gedefinieerd.

5. Voorbereiding van de organisatorische transitie

De inkanteling van het PIO in VLAIO zal worden voorbereid door een kleine stuurgroep met enkele vertegenwoordigers van PIO en VLAIO.

Bij de realisatie van de organisatorische transitie zullen in de loop van 2023 volgende beslissingen aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd:

- De inbedding van het PIO-team binnen de personeelsformatie van VLAIO. Deze inbedding zal de principes van neutralisatie volgen zowel wat de kost betreft als wat het aantal 'koppen' betreft.
- De aanpassingen aan het Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de cofinanciering van onderzoek en ontwikkeling in het kader van overheidsopdrachten van 23 februari 2018.

Het nieuwe plan van aanpak voor de PIO-initiatieven vanaf 2024 zal eveneens aan de Regering worden meegedeeld.

6. Oproep voor innovatieve overheidsopdrachten 2023

In 2023 organiseert PIO opnieuw een open oproep voor voorstellen. Organisaties die op zoek zijn naar innovatieve oplossingen voor de uitdagingen waarmee ze geconfronteerd worden, kunnen via de oproep zowel begeleiding als financiële ondersteuning ontvangen.

Overheidsopdrachten kunnen een sterk innovatie-instrument zijn in de realisatie van transitietrajecten op tal van domeinen, zowel op korte als op lange termijn. Voor de overheid bieden innovatieve overheidsopdrachten heel wat mogelijkheden om in partnerschap met bedrijven en kennisinstellingen op een kostenefficiënte manier innovatie te versnellen in domeinen van maatschappelijk belang.

Overheidsorganisaties (of een consortia van verschillende partners) dienen hun aanvraag in op basis van een aanvraagsjabloon. Ze geven hierbij informatie over:

- Het doel van het project via behoeftebepaling;
- Een preliminaire marktverkenning;
- Een inschatting van het innovatief karakter;
- Een inschatting van de potentiële meerwaarde en impact;
- De voorziene inzet van mensen en middelen.

De uiterste indiendata voor het indienen van projectvoorstellen is donderdag 23 maart 2023.

Geïnteresseerde kandidaat-aanvragers vinden alle nodige toelichting en een contactpunt waar men terecht kan met vragen op de PIO-website: <https://innovatieveoverheidsopdrachten.be/open-oproep>.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Jo BROUNS